1861. N°. 133.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 6 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 *Centen afgegeven.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 5 November.

De hoogleeraar Kaiser heeft aangekondigd, dat hij aanstaanden Donderdag, des namiddags ten vijf ure, zijne populaire lessen over sterrekunde met eene inleidende rede zal openen. Naar wij vernemen zal dit alsdan voor de eerste maal plaats hebben in de gehoorzaal van de nieuwe sterrewacht.

— In de maand October zijn binnen deze gemeente geboren 109 kinderen, als: 55 zoons en 54 dochters. Overleden 83 personen, als: 13 mannen, 15 vrouwen, 25 zoons en 30 dochters; daarenboven als levenloos aangegeven 3. Voltrokken 31 huwelijken.

— Heden had in het heeren-logement den Burg de aanbesteding plaats van het maken van een grindweg, van den lagen Rijndijk over den Ommeen Polderdijk, den Munniken- en Boschpolder tot aan de Zuidzijdervaart, van daar over den Polderdijk om Hoogmade tot aan den Blaauwenpolder, benevens het bouwen van 5 bruggen, duikers, enz. Voor dat werk zijn de volgende 13 inschrijvingen gedaan: G. Key, te Rotterdam, ƒ 38850; C. de Jong, te Amsterdam, ƒ 31887; A. van Wetering ƒ 31400, G. M. Zegwaard, te Waddingsveen, ƒ 30779; Schram, te Sliedrecht, ƒ 29860; Volker, te Dordrecht, ƒ 28882, C. de Jong, te Hardinxveld, ƒ 28245; Lork, te Sliedrecht, ƒ 27215; E. van Spry, te Koudekerk, ƒ 26965; Bet Pz., te Sliedrecht, ƒ 26896; de Jager, te 's Hage, ƒ 26761; Blokland, te Giessendam, ƒ 25319; van Beek, te Utrecht, ƒ 24394.

— Het is eene bekende zaak dat, indien wijlen de graaf van den Bosch, de stichter der Maatschappij van Weldadigheid (welke, door verkeerd bestuur, later in zulk eenen slechten reuk geraakt is), niet door buitenlandsche zendingen van zijn geliefd Frederiksoord en Willemsoord verwijderd ware geworden, de zaken der Maatschappij van Weldadigheid door zijn genie wel in goeden staat zouden gehouden zijn. 's Mans hoofd was [illegible] dat hij niet, in het vaderland gebleven zijnde, het geteisterde schip der armenkoloniën in behouden haven zoude gebragt hebben.

Maar, men weet het, door wanbestuur kwam het eindelijk zoo verre, dat zij die aan het hoofd der maatschappij stonden, zich ten laatste gedrongen vonden hun ontslag te nemen. In dezen berooiden staat, terwijl 's lands regering eindelijk volstrekt weigerde zich langer met de maatschappij te bemoeijen, waren het vijf moedige mannnen, die — nadat anderen eene scheiding van de bedelaars- en weezengestichten van die der vrije koloniën hadden weten tot stand te brengen; — het bestuur der geheel hervormde maatschappij op zich namen; het waren de hh. jhr. mr. O. R. van Andringa de Kempenaer, nabij Heerenveen woonachtig; mr. P. van der Veen te Smilde; mr. G. A. de Meester te Harderwijk; W. F. Heshuyzen te Amsterdam en jhr. mr. J. J. de la Bassecour Caan, te 's Gravenhage.

Tot directeur der koloniën werd door hen aangesteld de heer C. J. M. Jongkindt Coninck, een kweekeling der Landbouwkundige school te Groningen.

Dezer dagen nu is aan de leden der Maatschappij van Weldadigheid het gedrukte verslag uitgedeeld der tweede algemeene vergadering, welke dit jaar, en wel, volgens de wet, te Amsterdam, gehouden is geworden.

Voor dit verslag vindt men de afbeelding alsmede de platte grond van eene kolonistenwoning benevens derzelver schuur.

Vertegenwoordigd waren geworden de afdeelingen Rotterdam, 's Hage, Groningen, Utrecht, Purmerend, Leyden, Heerenveen, Hoorn, Alphen c. a., Arnhem, de militaire afdeeling N. Holland, Amsterdam, Zutphen, Amersfoort, Haarlem, Steenwijk en Nijmegen. Iedere afdeeling bragt stemmen uit naarmate van het getal harer leden. In het geheel bragten 17 afgevaardigden 93 stemmen uit. Eenige leden der maatschappij woonden, ingevolge art. 44 der statuten, de vergadering bij.

Zeer belangrijk was het verslag dat de voorzitter, de heer Andringa de Kempenaer, uitbragt. Gunstig was, volgens hem, de staat der maatschappij te noemen, wanneer men het bestaande te kort van vroegere jaren met het tegenwoordige vergeleek [een te kort dat men alleen door op den ingeslagen weg voort te gaan kan overwinnen, mits de onderstand der leden nog eenige jaren niet ophoude] gunstig, wanneer men het oog slaat op de goede werking der aangebragte veranderingen en hervormingen; gunstig vooral wanneer men let op de verandering, welke in den morelen toestand der kolonisten heeft plaats gehad, op de bij hen ontwikkelde werkkracht en zelfstandigheid; gunstig ook met betrekking tot de uitkomst van den landbouw en het fabriekwezen.

Op eenige zeer weinige uitzonderingen na had het ledental over 1860 bij verschillende afdeelingen, helaas! vermindering ondergaan. Zulks was vooral daarom te betreuren, omdat hierin het bewijs lag van de weinige sympathie, die, ook na de nieuwe regeling, voor de vroeger zoo algemeen toegejuichte inrigting bestaat.

Eenige vergoeding vond men in de legaten van de freule van Lynden van [illegible]burg, ten bedrage van ƒ 1600, en van den heer Fodor, groot ƒ 3,000.

Er waren nieuwe afdeelingen opgerigt te Sneek, Breda, Gorinchem, Kampen, Zwolle en Maastricht, gezamenlijk met 176 leden. De maatschappij telde echter nog niet meer dan 46 afdeelingen. In 49 gemeenten hadden zich correspondenten met de inning der contributiën belast.

Om den tegenwoordigen toestand der maatschappij meer bekend te maken had de beminde volksschrijver J. J. Cremer zijn *Wouter Linge* ter perse gegeven.

Men legde zich vooral toe om kanalen te graven, goede wegen aan te leggen, en daarbij verder een zeer zuinig beheer in te voeren.

Het getal ambtenaren was zoo veel mogelijk ingekrompen.

De gronden te Wateren en Smilde, die men konde missen, waren in het openbaar verkocht geworden, doch hadden verre beneden de raming opgebragt.

De oud-gouv.-generaal van Ned.-Indië, mr. A. J. Duymaer van Twist, had, namens de in 1860 benoemde commissie verslag uitgebragt over de door haar nagezione stukken nopens het beheer der maatschappij.

De aftredende commissaris mr. G. A. de Meester was herkozen geworden.

In de commissie voor het opnemen der balans van 1861, waren gekozen de heeren Rau van Gameren, Duymaer van Twist en Gevers Deynoot; tot plaatsvervangers de hh. Quarles van Ufford en van Walree.

Na nog eene korte beraadslaging over het jagtregt in de koloniën en het nemen van een besluit dat een gedrukt verslag van het verhandelde aan de leden der maatschappij zoude worden uitgereikt, had de voorzitter de 2de algemeene vergadering gesloten met dankzegging aan de afgevaardigden en leden, die, door hunne tegenwoordigheid, een bewijs van belangstelling in de Maatschappij van Weldadigheid hadden gegeven, alsmede voor de welwillende wijze, waarop zij commissarissen in hunne taak hadden geschraagd, iets [illegible] slechts ƒ 2.60 's jaars kost, en dat zij, tot dat orde en regelmaat in de koloniën volkomen hersteld zullen zijn, bijdragen hoog noodig heeft. De secretaris der Leydsche afdeeling is mr. C. A. Boonacker. Mogten velen alsnog tot de maatschappij toetreden!

— Door directeuren van de Nederl. maatschappij ter bevordering van nijverheid is op voordragt van de jury voor de algemeene nationale tentoonstelling de tweede gouden medaille toegekend: 1ste hoofdafdeeling, aan de Nederl. handelmaatschappij te Amsterdam, inzending n°. 30 van den catalogus; 2de hoofdafd., aan de Ned. stoomboot-maatschappij te Rotterdam, inz. n°. 275 van den cat.; 3de hoofdafd., aan van der Trappen Calcoen en Rocquette te Amsterdam, inz. n°. 638 van den cat.; 4de hoofdafd., aan F. Stolzenberg te Roermond, inz. n°. 777 van den cat.; 5de hoofdafd., aan L. J. Nooijen te Rotterdam, inz. n°. 1001 van den cat.; 6de hoofdafd., aan J. M. van Kempen te Voorschoten, inz. n°. 1127 van den cat. In de 6de hoofdafd. zou de tweede gouden medaille zijn toegewezen aan Joh. Enschedé en Zonen te Haarlem, inz. n°. 1165 van den cat., wanneer de heer directeur mr. Joh. Enschedé jr. niet gemeend had dat zijne betrekking tot genoemde firma deze van eene bekrooning moest uitsluiten, door directeuren toegekend, hoewel dan op voordragt van de jury.

Voorts zijn nog door de jury bij latere beslissing toegekend zilveren medailles aan: W. J. de Jong, J. Andriessens en Pollet en Zonen; en bronzen medailles aan: E. Smit Jz., W. Pauwels en Zoon, S. de Jager, J. S. van Deventer, Nic. Pannekoek en de Bont en Leyten. De zilveren medaille zou ook zijn toegekend aan Gebr. Reidel en Cie. wanneer niet een lid der firma tot de jury van beoordeeling voor de derde hoofdafdeeling had behoord.

— De gewone bidstond van het Nederl. zendelinggenootschap, gisteren avond te Rotterdam gehouden, kenmerkte zich door eene eenvoudige plegtigheid. Een kweekeling van het genootschap, J. N. Wiersma, door de commissie voor de zaken van de protestantsche kerken in Nederl. Indië tot de evangeliedienst geordend, werd bij monde van ds. van Teutem, namens diens medebestuurders, afgevaardigd tot de dienst in de gemeenten van de Menabasse in Menado.

Op denzelfden dag had aldaar de feestelijke viering plaats van het 10-jarig bestaan van het Rotterdamsch kinder-zendinggenootschap. Uit het bij die gelegenheid uitgebragt verslag bleek, dat door die vereeniging in de afgeloopen 10 jaren alleen uit de ingezamelde centen en halve centen eene som van ruim ƒ 2200 was bijeengebragt, waarvan o. a. ook een gedeelte was besteed ter ondersteuning der pogingen tot vrijkoop van slaven, enz.

— Uit genoemde stad meldt men ook dat gisteren 3 meisjes, woonachtig in eenen gang in de Nieuwe Vogelenzang aldaar, 12, 8 en 6 jaren oud, die uit een opengeschoven raam lagen en op een bloemenbakje leunden, door het breken daarvan uit de eerste doch zeer hooge verdieping naar beneden

zijn gestort, en dat allen beduidende kneuzingen aan het hoofd en de armen hebben bekomen.

— Het dames-comité te Amsterdam', ter bevordering van de evangelie-verkondiging en de afschaffing der slavernij in Suriname, heeft bekend gemaakt, dat het onlangs heeft verzonden tot het eerstgenoemde doel *ƒ* 100, benevens 2 kisten met nieuwe kleederen, om door de zendelingen aan noodlijdende, inzonderheid vrije negers te worden uitgereikt, en tot den vrijkoop van slaven *ƒ* 200. Vervolgens berigt het comité dat het weder eene verloting van dameshandwerken enz. hoopt te houden.

— Door mej. A. A. Bergendahl te Amsterdam zijn wederom naar Syrië verzonden, ten behoeve der noodlijdende Christenen aldaar, 7 groote kisten met omstreeks 1700 stuks nieuwe en doelmatige kleedingstukken, dekens, enz., als gedeeltelijke vergoeding voor de door schipbreuk der *Anna Paulowna* verloren goederen. Later hoopt men nog eene dergelijke bezending te kunnen doen, daar de nood en de behoefte dier Christenen nog altijd zeer groot is.

— In den avond van den 15den October ll. ontstond er brand in eene boerenwoning te Ede, welke de schrikkelijkste gevolgen had kunnen hebben, daar de bewoners, waaronder zeer kleine kinderen, reeds sedert eenige uren sliepen, doch die toevallig door een buurman spoedig werd ontdekt, en door eenige dadelijke bijeengeroepen personen gebluscht, voordat er nog eenige schade van aanbelang was toegebragt. Het was duidelijk dat deze brand niet toevallig kon ontstaan zijn, maar met moedwil moest zijn ontstoken. Later is gebleken dat de brand was gesticht door den eigenaar van het huis, zekeren J. W., die spoedig zijn misdrijf heeft beleden. Hij was voornemens zijn huis, dat geassureerd was, te verbouwen en dit schijnt de aanleidende oorzaak tot de daad geweest te zijn.

— Men schrijft aan de *Gemeentestem* uit Groningen, dat de officier van justitie tegen onderscheidene ambtenaren van den burgerlijken stand vervolgingen instelt wegens overtredingen, in hunne betrekking begaan. Er moeten ergerlijke fouten in hunne acten zijn ontdekt.

— Bij het onderzoek van het V hoofdstuk der staatsbegrooting (binnenl. zaken) trad men in drie der afdeelingen in beschouwingen over het politiek karakter van het tegenwoordig bewind, of althans van den minister van binnenl. zaken, voor zoo ver dit karakter uit dat begrootingshoofdstuk was op te maken; men kwam daarbij tot een alles behalve gunstig resultaat. Menige post bewees, zeide men, dat het in het beheer onzer binnenlandsche zaken aan een goed regeringsbeleid en aan een bepaald stelsel ontbrak. 't Is of de minister, in plaats van zelf te besturen, zoodanig door zijne ambtenaren bestuurd wordt dat wat in de eene afdeeling als regel is aangenomen, nu en dan in eene andere geheel uit het oog wordt verloren. Men klaagde over zwakheid en ondoordachte maatregelen, zoodat bijv. te gelijker tijd een besluit onderteekend wordt, waarbij de opleiding der burgerlijke ingenieurs aan de Delftsche akademie verblijft, en de minister zich vereenigt met voorstellen van de akademie der beeldende kunsten te Amsterdam, volgens welke die opleiding aan de laatste akademie zou worden toevertrouwd. Te gelijker tijd klaagde men er over, dat de minister maar al te zeer toonde, dat hij zich [illegible] gelegen liggen. In de zaak van de verbouwing der groote zaal op het Binnenhof heeft hij, tenzij hij geheel en al ten speelbal aan zijne ambtenaren heeft gestrekt, de tweede kamer eerst misleid, later een regtstreeks door haar geuiten wensch in den wind geslagen. Algemeen heeft men het verhoogde eindcijfer van dit hoofdstuk met leedwezen en afkeuring gezien, vooral met het oog op de spoorwegen en onze afhankelijkheid van de O. I. baten, die zich ten sterkste tegen zulk eene uitzetting der uitgaven verzetten. — Met nadruk werd gevraagd, hoe verre de arbeid aan de wet op de schutterijen gevorderd is; men klaagde voorts dat niets vernomen werd nopens maatregelen tot uitvoering van de nieuwe wet op de militie. — Men betreurde de vertraging in de aanbieding van de wetten nopens de medische politie; — verlangde de wederindiening van wetsvoorstellen op de quarantainedienst, de besmettelijke veeziekten en de uitoefening der veeartsenijdienst; — vroeg inlichting over de uitkomsten der uitloving van belooningen wegens het bevorderen der koepokinenting onder minvermogenden; — behandelde de wijze van opleiding der vroedvrouwen, die te voorbarig wordt gekeurd; — klaagde over de vertraging in het drukken der resultaten van de jongste tienjarige volkstelling, uit welke vertraging onderscheiden nadeelen voortvloeijen, behalve dat de kosten tot zekere hoogte ijdel worden; van vier der afdeelingen achtte men de benoeming eener rijkscommissie voor de statistiek geen gelukkige greep en noemde die instelling kostbaar, in verband ook tot hetgeen thans door provinciën en gemeenten voor statistieken arbeid wordt uitgegeven; moest de commissie blijven bestaan, dan wenschte men haar anders zamengesteld. — Nagenoeg algemeen drukte men de overtuiging uit, dat de benoeming van een afzonderlijken landsbouwmeester een noodlottige maatregel is geweest, althans dat de keus van dien bouwmeester niet gelukkig is uitgevallen. Men wees op de gebouwen voor het dep. van koloniën enz., en toonde zich algemeen over het gebeurde ten aanzien der groote zaal op het Binnenhof geërgerd, ja zelfs verontwaardigd. Het gebeurde deswege wordt nagegaan, en de heer Storm van 's Gravesande heeft eene speciale nota deswege ingediend, ten betooge dat iets geheel anders wordt opgerigt, dan waarvoor het geld was toegestaan, en dat door den minister zelf was toegezegd. — Met verbazing had men in de *Staatscourant* het kon. besluit aangetroffen, waarbij de Delftsche akademie op eenen geheel nieuwen voet werd geregeld. Vele leden vonden hier strijd met art. 194 der grondwet. — Algemeen heeft de verbazend hooge som, die voor de rijkskweekscholen voor onderwijzers wordt aangevraagd, aanstoot gegeven. Niemand had vooruit kunnen berekenen dat deze instellingen in één jaar *ƒ* 325,000 zouden kosten. Men vond hierin een blijk dat de regering in de uitvoering der wet op het lager onderwijs niet met beleid en spaarzaamheid te werk ging. — Nagenoeg al de leden verklaarden zich tegen de aangevraagde subsidie voor den Dom te Utrecht. Nagenoeg algemeen werd het denkbeeld afgekeurd, om een nieuwen conservator bij het Leydsche museum van N. H. aan te stellen en daarvoor de begrooting voortdurend met een tractement van *ƒ* 1600 te bezwaren. Men heeft er niets tegen, dat de geologische verzameling van het Haarlemsche paveljoen naar het Leydsche museum worde overgebragt, maar wenscht het ordenen en bewaren dier verzameling aan den daar reeds aanwezigen conservator voor de mineralogie te zien toevertrouwd. — Zeer veel leden konden hunne bevreemding niet verbergen, dat, na de daaromtrent in het vorige jaar genomen beslissing, de post van *ƒ* 2000 voor het algemeen Nederl. woordenboek op nieuw op deze begrooting voorkwam. Die leden zouden er niets tegen hebben, dat, wanneer met de uitgave van het woordenboek reeds een begin was gemaakt, van staatswege die onderneming bijv. door ruime inteekening wierd ondersteund; ofschoon zij ook dan nog op dergelijke werken zouden kunnen wijzen, die hier te lande zonder eenigen rijksonderstand het licht hebben gezien. Maar in het verleenen van subsidie in den voorgedragen vorm zagen zij onoverkomelijk bezwaar. — Andere leden dachten gunstiger over deze zaak. Ook onder deze leden echter waren er, die het subsidie liefst voor eenen bepaalden tijd zagen toegestaan. Over het subsidie voor het werk betrekkelijk de schadelijke insecten hier te lande bleef men insgelijks nagenoeg algemeen ongunstig denken.

's GRAVENHAGE, 5 November.

Z. M. heeft mr. D. J. baron Mackay benoemd tot attaché bij het Nederl. corps diplomatique.

— Tot ontvanger der in- en uitgaande regten enz. te Eysdenland is benoemd de heer A. van Seent, thans te Oud-Vroenhoven, en tot ontvanger der directe belastingen te Oud-Vroenhoven de heer J. P. Janssens, thans ontvanger der in- en uitgaande regten enz. te Eysdenland.

— Z. M. heeft goedgevonden bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt te benoemen, tot officier van gezondheid 1ste kl. dien van de 2de kl. W. F. H. Westeneng, en den 1sten luit. W. F. H. van Riemsdijk, van het wapen der genie, voor den tijd van drie jaren te detacheren bij de landmagt in West-Indië, ten einde op het eiland Curaçao met de werkzaamheden tot het genie-departement behoorende, daaronder tevens begrepen de publieke gebouwen, wegen, enz., te worden belast.

— Bij besluit van 1 dezer heeft Z. M. aan den heer mr. P. P. van Bosse, lid der tweede kamer, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit de betrekking van lid der commissie voor de staatsspoorwegen.

— Aan de rijkskweekschool voor onderwijzers te Haarlem zijn benoemd tot eersten onderwijzer de heer J. J. C. Donck, hoofdonderwijzer der openbare lagere school te Nieuwkoop, en tot tweeden onderwijzer de heer J. H. Slangen, hulponderwijzer aan eene bijzondere school te 's Gravenhage.

— Naar men zegt zou door Z. M. bepaald zijn, dat de beide bataillons grenadiers hun vroeger distinctief, de beerenmuts, doch van kleiner model dan zij vroeger gedragen hebben, weder zouden terugkrijgen. Volgens Zr. Mt. verlangen zou deze verandering in het begin van het volgend jaar moeten zijn ingevoerd.

— Het roodvonk, waardoor Z. K. H. de prins van Oranje op 19 Oct. jl. werd aangetast, is regelmatig verloopen. Later heeft zich eene ontsteking der mondholte voorgedaan, die hevig was en veel deed lijden. Heden morgen ten 9 ure is omtrent den toestand van Z. K. H. het volgende bulletin bekend gemaakt:

» De dag van gisteren is iets gunstiger geweest. Hoewel zwak, gevoelt Z. K. H. eenige verligting.

(get.) dr. Vinkhuyzen. P. F. Everard.

— Volgens gerucht zouden, van wege verschil van gevoelen over de koloniale aangelegenheden, reeds eenige der ministers hunne portefeuilles ter beschikking des konings hebben gesteld.

— Van het dep. van buitenl. zaken is naar de zaal der teeken-akademie aan den Boschkant overgebragt eene schilderij, die van den Hollandschen schilder Kleyn uit Rome is ontvangen, met bestemming om de opbrengst te doen strekken ten behoeve van de slagtoffers bij de jongste overstroomingen op Java.

— De wintervergadering van de prov. staten is heden geopend. De hh. mr. J. C. Reepmaker en J. W. van der Schooren, nieuw benoemde leden, hebben, nadat hunne geloofsbrieven waren onderzocht en zij de gevorderde eeden hadden afgelegd, zitting genomen. Na de mededeeling der ingekomen stukken en regeling der werkzaamheden voor de volgende bijeenkomst is de vergadering gescheiden tot morgen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

Ter hoogte van Ostende is het Engelsche barkschip *Sarah Huntly*, met kolen geladen en van Sunderland naar Odessa bestemd, vergaan. De kapitein en negen man der equipage zijn daarbij omgekomen. Twee lijken zijn reeds aangespoeld.

Door het visschersvaartuig *Télémaque* zijn ook te Ostende aangebragt de kapitein en zijne echtgenoot, alsmede twee matrozen, van de Nederl. tjalk *Eja*, die ter hoogte van Westkapelle in zinkenden toestand verkeerde.

ENGELAND.

LONDEN, 3 November.

Het aanzoek van Frankrijk, om bij de tentoonstelling van 1862 over 45000 vierk. voeten meer te beschikken dan toegestaan werd, is door de commissarissen afgewezen.

— In de katoenweverijen en katoenspinnerijen van het graafschap Lancaster wordt de arbeid meer en meer beperkt. De spinners en wevers van Bacop, welke nog vier dagen lieten arbeiden, hebben het werk nu tot drie dagen beperkt; terwijl twee fabrieken er geheel stil staan. Te Rochdale staan zeven fabrieken, waarin laatstelijk nog 3000 arbeiders gebezigd werden, thans geheel stil.

— Dezer dagen is een van Monmouth naar Hereford vertrokken passagierstrein, die aan een der tusschen-stations voor een oogenblik door den machinist was verlaten, zonder dezen voortgestoomd, tot niet geringe ontsteltenis der reizigers. Terwijl de stoom, men weet niet regt door welke oorzaak, in kracht toenam, liep de trein eindelijk met eene snelheid van 16 mijlen in het uur tegen een ballasttrein aan, ten gevolge waarvan eenige wagens beschadigd werden en verscheiden reizigers ligte wonden bekwamen.

— De berigten omtrent den toestand van Ierland zijn zeer treurig. Indien er geene afdoende maatregelen worden genomen, zal dat land spoedig aan hongersnood ten prooi zijn.

— Door het wetgevend huis in California is eene premie van 2000 £ aan den planter uitgeloofd, die het eerst 50000 ponden in dat land geteeld katoen zal kunnen leveren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 November.

Tot provinciaal van de orde der Dominicanen in Frankrijk is benoemd de eerw. Saudreau, prior van het Dominicaner klooster te Toulouse. De abt Lacordaire heeft wegens zijne gezondheid vooor die betrekking moeten bedanken.

— De generaal Goyon is tot generaal-en-chef der Fransche troepen te Rome benoemd.

— De minister van oorlog heeft bevel gegeven, dat een aantal van 6000 paarden, behoorende tot de artillerie, ter beschikking moeten worden gesteld van de landbouwers, wanneer deze daartoe ten behoeve hunner werkzaamheden aanvraag doen.

— De heer Ratazzi heeft besloten nog gedurende een tiental dagen alhier te blijven.

— Te Cherburg wordt eene flotille, onder bevel van den kapitein Moullac, uitgerust, die een kruistogt in het Kanaal en de Noordzee, tot bescherming onzer visscherijen, zal ondernemen.

— Tot nu toe zijn er uit de mijn van Lalles 58 lijken te voorschijn gebragt.

ITALIE.

Het besluit tot opheffing der monnikorden en kloostergestichten in de Napelsche gewesten is thans door Koning Victor Emanuel onderteekend. Die kloosterorden, welke zich aan het volksonderwijs en aan de ziekenverpleging wijden, zijn van den maatregel uitgezonderd; ook de Benedictijner kloosters van Monte Casino en La Cava zullen blijven bestaan, wegens de diensten, welke zij aan de wetenschap en het onderwijs hebben bewezen. De bedelorden, welke thans in de Napelsche gewesten ruim 10000 leden tellen, worden geheel opgeheven en afgeschaft.

Het dagblad *Italia* maakt melding van eene ontzettende gebeurtenis, waardoor de geheele stad Bologna in rouw gedompeld is. De hh. Antonio Grasselli en Fumagalli, twee achtenswaardige rijks-ambtenaren, verlieten des nachts tел een ure hun bureau, toen zij plotseling door onbekenden met geweerschoten werden van het leven beroofd.

PRUISSEN.

BERLIJN, 3 November.

Het regeringsblad bevat eene kon. bekendmaking, waarin Z. M. dank brengt voor de blijmoedige verknochtheid, die zich in alle deelen des lands en onder alle klassen der bevolking heeft geopenbaard bij gelegenheid der kroningsplegtigheid. Genoemd blad berigt mede, dat de reis des konings en der koningin naar Silezië, welke dezer dagen had moeten plaats hebben, uit hoofde van eene ligte ongesteldheid des konings tot den 11^{den} dezer is uitgesteld.

— Dezer dagen heeft een der grootste maatschappijen hier te lande 10000 th. aan het ministerie van marine gezonden, als bijdrage voor den aanbouw der vloot.

— De *Preuss. Zeit.* deelt de volgende berigten uit Moskou mede, echter zonder opgaaf van datum. Er hebben groote ongeregeldheden onder de studenten plaats gehad, welke echter door de militaire magt zijn bedwongen. Een adres, van 17000 onderteekeningen voorzien, is aan den keizer ingediend, waarin verzocht wordt, dat de gevangenen in vrijheid zullen worden gesteld en tevens de wensch naar eene constitutie wordt te kennen gegeven. De hoogeschool van Kasan is gesloten, omdat de studenten het huis van den rector hebben vernield. Door de onlusten, welke onder de studenten te Charkow hebben plaats gegrepen, blijkt, dat er tusschen de verschillende universiteiten eene bepaalde verstandhouding bestaat. Alleen de studenten der hoogeschool te Kiew houden zich rustig. De opper-directeur der politie te Petersburg, graaf Schuwaloff II, is den keizer naar Moskou te gemoet gereisd, om hem zijn ontslag aan te bieden. De secretaris van een der ministeriën is in hechtenis genomen, omdat hij onderteekeningen heeft ingezameld voor het adres ten gunste der Petersburgsche studenten, hetwelk aan den keizer bij zijne terugkomst zal worden aangeboden. Men vreest, dat er ernstige ongeregeldheden zullen plaats hebben bij den terugkeer des keizers.

— Een bij de Russische regering ontvangen berigt meldt, dat den 2^{den} Sept. te Tientsin, nabij Peking, een verdrag tusschen China en Pruissen is onderteekend.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 2 November.

De regering heeft aan de comitaten in Hongarije, tot nader order, verboden openbare zittingen te houden. De Obergespans zijn door graaf Forgach persoonlijk verantwoordelijk gesteld voor de naleving van dit verbod.

— Naar men verneemt zal de regering maatregelen nemen om den prinsprimaat van Hongarije in het vervolg verwijderd te houden van het bestuur door toevoeging van een ambtenaar, die in zijne plaats de functiën van gouverneur zal waarnemen. Eerstdaags wordt een besluit verwacht, waarbij al de comitaats- en stedelijke besturen in Hongarije worden ontbonden en vervangen door personen, met een tijdelijk gezag bekleed.

Per Telegraaf.

's GRAVENHAGE, 5 November. In de zitting van de tweede kamer van heden werd, behalve 13 naturalisatie-wetten, aangenomen het wets-ontwerp betreffende de opheffing van het staats-collateregt. De regering heeft verklaard dat het haar ernstig voornemen is om ook de opheffing der particuliere collatiën voor te bereiden. Nog zijn aangenomen de begrooting der landsdrukkerij en de wets-ontwerpen, houdende wijziging der begrootingen van binnenl. zaken over 1860 en 1861 en buitenl. zaken over 1861.

TURYN, 4 November. Naar men verneemt is de regering er in geslaagd de landing van eene expeditie van 400 aanhangers van Frans II voor te komen, door de gevangenneming hunner medepligtigen in Napels. — Nabij Salerno zijn drie Fransche ingenieurs door roovers overvallen. Een hunner is gedood en een gewond, de derde heeft zich door de vlugt kunnen redden.

BRESLAU, 4 November. Volgens het dagblad dezer stad is te Warschau eene depêche uit Petersburg ontvangen, waarbij de heer Wielopolski derwaarts wordt ontboden. Men verwacht dat hij als stadhouder van Polen zal terugkeeren.

PETERSBURG, 31 October. De keizer is gisteren uit de Krim alhier teruggekeerd.

ATHENE, 31 October. De koning is alhier teruggekeerd en met geestdrift ontvangen. — Bij besluit van den 25sten is eene commissie ingesteld om eene bank voor het grond-crediet te organiseren. Er is eene wet afgekondigd betreffende de geldigheid der gemengde huwelijken. — De heer Della Rocca is door de koningin ten gehoore ontvangen.

BRESLAU, 5 November. Het dagblad dezer stad deelt mede dat de keizer van Oostenrijk, bij gelegenheid dat de koning deze stad bezoekt, op den 12^{den} of 13^{den}, alhier zal aankomen.

WEENEN, 5 November. De dagbladen van heden morgen berigten dat Hongarije, in den persoon van den luitenant-veldmaarschalk graaf Palffy, eenen aan de hofkanselarij ondergeschikten stadhouder verkrijgt. De gezamentlijke Obergespans worden door andere vervangen, de comitaats-besturen ontslagen en een militair geregtshof ingesteld.

PARIJS, 5 November. De *Moniteur* deelt mede dat de overeenkomst tusschen Frankrijk, Engeland en Spanje, waarbij deze verklaren hunne krijgsmagt te vereenigen om gemeenschappelijk van Mexico voldoening wegens hunne grieven te erlangen, op 31 October te Londen is geteekend.

TURYN, 5 November. Morgen zal het besluit openbaar gemaakt worden, waarbij het parlement tegen den 20sten dezer wordt bijeen geroepen.

MADRID, 4 November. Er is te Medina-Celi eene poging gedaan om een oproer, in republikeinschen geest, te verwekken. De aanlegger is gevat. Het is niet noodig geweest militaire magt te gebruiken.

KERKNIEUWS.

SCHIEDAM, 2 November. Door den kerkeraad der herv. gemeente is ter vervulling eener vacante predikantsplaats de volgende nominatie gevormd: dr. Pantekoek, te Charlois; dr. Rauwenhoff, te Zalt-Bommel; dr. Hofstede de Groot, te Dwingelo; dr. Kuhn, te Wijkerveen (N. Holl.); dr. Nijmeijer, Snellen, te Odijk; Wolters, te Harlingen; Worst, te Epe; d^r. van Hoorn, te Hoorn; dr. Steen, te Delden; van Witzenburg, te Tholen; Hoog, te Bolsward.

Burgerlijke Stand.

ONDERTROUWD: W. Deyerman, jm. 26 j. en E. Langeveld, jd. 21 j. — A. van der Keur, jm. 39 j. en J. Deiverman, jd. 24 j. — A. Mayen, jm. 31 j. en M. van der Blom, wed^e. 29 j. — W. C. Schipaanboord, jm. 35 j. en H. van Staay, jd. 24 j. — J. J. van Noort, jm. 42 j. en J. E. Koppenbrouwer, jd. 27 j. — M. van Veen, wed^r. 40 j. en J. van den Boogert, jd. 29 j. — M. Marbus, wed^r. 54 j. en P. Nonnekes, wed^e. 41 j. — J. Maas, jm. 23 j. en M. W. de Vrind, jd. 24 j. — J. Vreugdenburg, wed^r. 30 j. en M. Dee, jd. 28 j.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene Dochter Vrouwe GEORGINE VAN BEMMELEN — SERRURIER.

LEIDEN, 3 November 1861.

Heden overleed aan een spoedig toenemend verval van krachten, mijne geliefde Echtgenoot, Vrouwe PETRONELLA JACOBA DE GROOT STIFFRY, in den ouderdom van bijna 80 jaren.

UTRECHT, 31 October 1861. W. P. D'AUZON DE BOISMINART.

Op begeerte der overledene zullen de uiterlijke teekenen van rouw alleen door mij worden aangenomen.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot JAN JONGENEEL, in den ouderdom van 74 jaren.

LEIDEN, 2 November 1861. C. KNAAP, Wed. J. JONGENEEL.

Eenige kennisgeving.

De Majoor en Mevrouw SCHNEIDER betuigen hunnen opregten dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij de ziekte van hun Dochtertje ondervonden.

LEIDEN, 5 November 1861.

VEREENIGING VOOR CHRISTELIJKE BELANGEN.

VERGADERING op Vrijdag 8 November 1861, des avonds ten *zeven* ure, in de ZAAL, Noordeinde.

Spreker: D^s. L. J. VAN RHIJN, van *Wassenaar*.

Onderwerp: *Wat is de Bijbel?*

J. COUVÉE Az., *Secretaris.*

☞ *Toegang vrij*, hoewel *alleen de Leden* van de plaatsen in het midden der Zaal kunnen gebruik maken, tegen afgifte van hun Convocatie-Billet.

Groot Militair Concert,

TE GEVEN DOOR HET

CORPS MUZIEKANTEN DER DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ ALHIER,

Op Vrijdag den 8sten November aanstaande,

IN DEN STADS-SCHOUWBURG,

ten voordeele der Kweekschool voor Zeevaart.

Toegangkaartjes à ƒ1.49 zijn te bekomen bij den Boekhandelaar A. A. RENSINK, op de Breedestraat, en op den dag van het Concert aan den Schouwburg, van des morgens 10 tot 1 ure en des avonds bij de opening.

Aanvang ten 7 ure.

De deuren zullen ten 6 ure worden geopend.

HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND.

DIJKGRAAF EN HOOGHEEMRADEN VAN RIJNLAND brengen bij deze ter kennisse van belanghebbenden:

1°. dat de begrooting voor het dienstjaar 1862, met de daarbij behoorende memorie van toelichting van 6 tot 20 November aanstaande, van des morgens *tien* tot des namiddags *twee* ure, op de Secretarie van het Hoogheemraadschap ter inzage ligt van het algemeen, en aldaar verkrijgbaar is gesteld tegen betaling van 65 cents voor elk exemplaar;

2°. dat de ingelanden, volgens artikel 165 van het reglement van 6 Julij 1857 (*Staatsblad* N°. 90) hunne bezwaren tegen deze begrooting binnen acht dagen, nadat die ter visie heeft gelegen, en dus vóór 27 November, aan de vereenigde vergadering moeten inzenden;

3°. dat de vereenigde vergadering op Donderdag den 28sten November, des morgens ten *half elf* ure, in eene openbare zitting zal overgaan tot behandeling van de bovenbedoelde begrooting.

Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland,

LEYDEN, 2 November 1861. H. C. J. HOOG, Dijkgraaf.

J. T. BUYS, Secretaris.

Bij Acte op den 14den October 1861, ten overstaan van den Notaris ANTHONY WYNSTROOM, en Getuigen te *Leyden* gepasseerd, behoorlijk geregistreerd, is tusschen de Heeren JAN CAREL PIETER STEENHAUER, Koopman, en PIETER HENDRIK STEENHAUER, Koopman en Commissionair, beide wonende te *Leyden*, voor eenen onbepaalden tijd aangegaan eene **VENNOOTSCHAP** tot het uitoefenen van den handel in *Boter en Kaas*, onder de Firma van de Weduwe J. STEENHAUER, welke aanvang heeft genomen den 1sten November laatstleden; zullende ieder der Vennooten de handteekening der Firma moeten bezigen tot alle handelingen de Vennootschap betreffende, en die handteekening nimmer mogen worden gebruikt tot het opnemen van gelden, waarvoor ieder der Vennooten in zijn privé aansprakelijk zal zijn. — Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

Op aanstaande Donderdag is andermaal in den Burg eene verkooping geannonceerd van Lakens, Duffels, Buckskins enz., alsmede van gemaakte Kleederen die als van goede qualiteit worden opgegeven. Bij vroegere dergelijke verkoopingen werden wel op zoodanige goederen hooge prijzen geboden door zekere vaste personen, die met dat hooge bod ongetwijfeld den verkooper een dienst doen en den schijn geven alsof zij met hem niet in verstandhouding staan, om door dat hooge bod het publiek te verblinden, zoodat deze dus kochten wat elders beter koop en betere waar was. Zal nu niet hetzelfde gebeuren?

De nijvere Winkelier, die op groote kosten zit, wordt hierdoor benadeeld, terwijl de Kleedermaker ook hierdoor door dien Winkelier van werk wordt verstoken en zijne solide Stadgenooten daardoor lijden.

Een ieder lette wel wat hij koopt.

Een onpartijdige.

Eerlang zullen de Kiezers in deze gemeente geroepen worden om 2 Leden in den Gemeenteraad te stemmen. Het ware wenschelijk dat deze keuze plaats had zonder dat zoogenaamde kiescollegiën daartoe voordragten deden. Het is bekend hoe het in die vergaderingen toegaat. Een 12- of hoogstens 20-tal kiezers schrijft de wet voor aan allen en naar gelang het kiezerscollegie liberale of clericale candidaten voordraagt, moet men ten slotte dikwerf eene keuze doen uit een 2-tal, dat men algemeen ongeschikt acht en waarvan men dan, om toch aan zijne verpligting tot Kiezer te voldoen, den minst schadelijke kiest. Zulks is vooral te bejammeren in eene gemeente waar zoo vele geschikte menschen voor het Lidmaatschap van den Raad aanwezig zijn en het is dus pligtmatig om bij de aanstaande keuze zich van telkens opgedrongene Candidaten afkeerig te betoonen, door de keuze te vestigen op menschen, die algemeen geacht zijn en het vertrouwen van alle welgezinden bezitten. Mogten zoodanigen den Kiezers niet dadelijk voor den geest komen, dan wordt hunne aandacht gevestigd bijv. op hunne Stadgenooten

Mr. J. VAN OUTEREN.
J. KNEPPELHOUT.
Mr. H. OBREEN.
B. W. WTTEWAALL.
J. J. VAN WENSEN.
Mr. J. L. KLAVERWEIDEN.
Mr. C. A. BOONACKER.
Mr. H. A. NEEB.
G. G. VAN BUTTINGHA WICHERS.
Mr. F. PONT.

Uit zoodanig 10-tal zijn toch ligt een 2-tal geschikte Raadsleden te kiezen. Het is meer dan tijd, dat men zich van den opgelegden dwang losrukke en eene vrije keuze uitbrenge.

Een Kiezer, die zich met geen Kiescollegie inlaat.

Daar de Ondergeteekende verhuisd is van de Haarlemmerstraat naar de Zonneveldsteeg, verzoekt zij minzaam aan de Dames het vertrouwen te mogen blijven genieten. Zij recommandeert zich tot het maken en vermaken van Zijden en Fluweelen **Hoeden** voor ƒ0.80 en verder al wat tot het vak behoort, als **Mutsen** en **Mantels**, tot de minst mogelijke prijzen.

A. VAN EERSEL.

Bij de veiling op den 2den November 1861, ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN, te *Leyden* gehouden, is het HUIS, ERVE EN TUIN aldaar, aan de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 419b, in bod gebragt op ƒ3600.—.

Kunnende ten Kantore van gezegden Notaris, bij wien nadere informatiën te bekomen zijn, verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging, en zal de finale toewijzing plaats hebben op Zaturdag den 9den November 1861, des avonds ten 7 ure.

Bij de veiling van het HEERENHUIS MET TUIN EN SCHUUR, staande en gelegen te *Leyden*, op het Rapenburg tusschen de Doelen- en Nonnensteegen, Wijk I. Nos 314 en 314rood, welke op Zaturdag den 2den November 1861, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden* heeft plaats gehad, is dit perceel in bod gesteld van . . . . ƒ7200.—

Verhoogd met . . . . 800.—

Nader verhoogd met . . . . 500.—

De afslag en definitive toewijzing zal geschieden ter plaatse voorschreven op Zaturdag den 9den November e. k., des avonds ten 7 ure. Verhoogingen worden inmiddels aangenomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, te *Leyden*.

De Boek- & Kunsthandelaren SCHREUDER & VAN BAAK hebben ontvangen eene fraaije collectie

PHOTOGRAPHIE-ALBUMS

EN

ZAKPORTEFEUILLES,

geschikt om er een of meer Photographie-Portretten in te plaatsen.

Ook is bij hen voorhanden:

MOZART, Sämmtliche Sonaten für Pianoforte, 2 bd. in heel linnen . . . . ƒ 7.—
BEETHOVEN, idem, idem, 4 bd. in heel linnen - 13.—

} Holberger's Pracht-Ausgabe.

Heden Woensdag namiddag ten vijf ure precies, verkoopen de Boekhandelaren GEBROEDERS VAN DER HOEK ten slotte de overige **Letterkundige Werken, Romans en Mengelwerken,** alsmede die over **Opvoeding, Onderwijs en Taalkunde.**

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 4 November.

Tarwe, nieuwe goede en puike van ƒ12.50 tot ƒ13.25; mindere van ƒ10.00 tot ƒ12.25. Rogge ƒ7.30 à ƒ9.25. Gerst, Winter ƒ5.80 à ƒ7.20. Zomer ƒ5.80 à ƒ6.70.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte, Poolsche en bonte ƒ12.30 tot ƒ13.30. Pruissische Rogge ƒ8.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, MAANDAG 4 November.

pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gebl.	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gebl.
NEDERLAND.				Dito 1859 . . . 3	59 5/8	59 11/16	59 5/8
W. Schuld . . . 2½	63 15/16	63 7/8	63 15/16	Inschr. in Ass. 6	—	—	—
Dito 3	76 1/4	76 3/8	76 1/4	Cert. van dito. 6	—	—	—
Dito 4	98 15/16	99	98 15/16	Spoorw. volgef.	189	189 1/4	189 [illegible]
Amort. Synd. 3½	—	—	—	POLEN.			
Handelm. . . . 4½	—	—	—	Aand. 1835 . . . ƒ	—	—	—
O. I. Leening 4	—	—	—	Dito Oblig. . . 4	75 1/4	—	—
Aand. H. Spw. 4½	—	—	—	PRUISSEN.			
Dito Rijn-Spw. 4½	105 1/2	—	—	Oblig. 1859 . . 5	—	—	—
BELGIE.				Aand. 1854 . . 3½	213	—	—
Cert. *Rothsch.* 2½	54	—	—	OOSTENRIJK.			
SPANJE.				Oblig. bij *Goll* 5	54 1/4	—	—
Obligatiën . . . 1 3/8	41 9/16	41 5/8	41 9/16	Dito 4	—	—	—
Dito Buitenl. . 3	50	—	—	Dito Metall. . . 5	45 13/16	45 15/16	45 [illegible]
Dito Binnenl. 3	47 1/8	47 1/4	47 3/8	Dito zilv. nat. 5	54 11/16	54 7/8	54 [illegible]
Bew. Coupons.	6	—	—	Dito bet. Amst. 5	68 7/8	68 7/8	—
PORTUGAL.				Dito 1847/52 2½	24 1/16	24 1/8	—
Oblig. 3	46 3/8	46 7/16	—	BRAZILIË.			
Dito 1856/59 3	45 3/4	45 13/16	—	Geldl. 1824 . . 5	99 3/8	99 1/2	—
RUSLAND.				PERU.			
Obl. *Hope & C°.* 5	102	102 1/8	102 1/8	Geldl. 1824 . . 4½	96	—	—
Dito 1828/29 5	101 1/8	—	—	VENEZUELA.			
Cert. 1831/33 5	—	—	—	Oblig. 3	21 1/8	21 3/8	21 [illegible]
Dito 1840 . . . 4	74 7/16	—	—	GRENADA.			
Dito *Stieglitz* . 4	—	—	—	Oblig. 4	14 5/8	14 11/16	—
Dito Nieuwe . . 4	—	—	—	MEXICO.			
Dito 5e Serie . 5	82	—	—	Oblig. 1851 . 3	26 1/2	26 3/4	26 [illegible]
″ 1855, 6e Ser. 5	93 5/8	93 3/4	93 11/16				

Slotkoersen, heden 5 November.

(*per Telegraaf.*)

Ned. W. Schuld . . . 2½ pCt.	63 9/16	RUSLAND, bij *Hope & C°.* 5 pCt.	—
Dito . . . . 3 ″	76 3/8	Dito bij *Stieglitz & C°.* 4 ″	—
Dito . . . . 4 ″	99 15/16	Dito Certif. 6e Serie . 5 ″	93 [illegible]
Handelm. . . . . 4½ ″	108 3/8	Dito Spoorweg volgef.	189 [illegible]
SPANJE, Oblig. . . . . 1 3/8 ″	41 9/16	OOSTENRIJK, Metalliek 5 ″	45 [illegible]
Dito Binnenl. . . . . 3 ″	47 3/16	Dito 1847/1852 . . . . 2½ ″	23 [illegible]
Dito Buitenl. . . . . 3 ″	49 7/8	Dito betaalb. te Amst. 5 ″	68 [illegible]
PORTUGAL, te L. . . . 3 ″	46 3/8	Dito Zilv. Nat. 5 ″	[illegible]
Dito Oblig. 1856/59 . 3 ″	45 11/16	MEXICO, Oblig. te L. 3 ″	26 [illegible]

Venezuela 21. — 10.

Londen, Consols 92 7/8. **Parijs,** Fr. Rente 68.15. **Weenen,** Metall. 5 pCt. 66.60. Id. Nat. 80.10. Wissel Londen 137.70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.